

ظرفیت‌سازی و چالش‌های پیش روی آن در ارائه خدمات ترویجی

غلامرضا مجردی و مدینه عثمانپور^۱

۱- دانشیار گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

۲- دانشجوی دکتری ترویج کشاورزی پایدار دانشگاه زنجان (osmanpour60@gmail.com)

چکیده

یکی از اهداف استراتژی‌های فقرزدایی و توسعه ملی، ظرفیت‌سازی است. ظرفیت‌سازی فرایندی است که طی آن دولت‌ها، نهادها و اجتماعات محلی، مهارت‌ها و دانش خود در زمینه مدیریت منابع انسانی و طبیعی را به نحوی پایدار ارتقا می‌دهند. در واقع با رهبری نهادها و سازمان‌های محلی و در قالب ظرفیت‌سازی، مسیری برای ارتقای فرصت‌های مشارکت عمومی و دستیابی به نتایج موفق برای توسعه پایدار فراهم می‌شود. از آنجا که لازمه دستیابی به توسعه پایدار، توجه به ظرفیت جوامع محلی و ارتقاء این ظرفیت‌ها از طریق اجرای برنامه‌های آموزشی- ترویجی است، لذا پژوهش حاضر با هدف تبیین موضوع ظرفیت‌سازی و بررسی چالش‌های پیش روی آن در ارائه خدمات ترویجی در قالب یک مطالعه اسنادی به انجام رسید. نتایج تحقیقات مختلف نشان می‌دهد که ظرفیت به معنا و مفهوم، میزان توانایی افراد و سازمان‌ها، در دستیابی به اهداف آتی در قالب برنامه‌های مختلف است. از این رو موضوع ظرفیت‌سازی در سه سطح فردی، سازمانی و محیطی مورد توجه قرار می‌گیرد و در قالب آن کاستی‌ها و نواقص در سطوح سه‌گانه برطرف می‌شود تا بستر لازم برای دستیابی به اهداف فراهم شود. در امور ترویجی، توسعه ظرفیت هم برای تأثیرگذاری بیش‌تر کارکنان ترویج کشاورزی و هم شکل‌گیری ظرفیت‌های جدید در مخاطبان آن‌ها الزامی است. بدیهی است در دنیای متحول و متغیر کنونی، اطلاع از دانش روز و آخرین فن‌آوری‌های کشاورزی، به ارتقای ظرفیت کارکنان ترویج وابسته بوده و نهادهای توسعه‌یافته در بخش کشاورزی در بخش کشاورزی، بدون ظرفیت‌سازی و توسعه ظرفیت منابع انسانی شاغل در بخش کشاورزی در سطوح فردی، سازمانی و محیطی راه بجایی نمی‌برد.

واژه‌های کلیدی: ظرفیت، ظرفیت‌سازی، ترویج و آموزش کشاورزی، توسعه پایدار